

ILONA DE LANGE nd.nl/geloof BEELD ND

Ruim drie jaar kerkasiel voor Edith Espinal

De predikant van de Columbus Mennonite Church, Joel Miller, bezocht in 2019 het kerkasiel in Den Haag. Zijn gemeente bood de afgelopen veertig maanden kerkasiel.

► COLUMBUS

'Edith kan naar huis!' was de onderwerpregel van de nieuwsbrief die predikant Joel Miller (43) afgelopen week rondstuurde naar zijn gemeenteleden en andere betrokkenen. Veertig maanden lang zat de Mexicaanse Edith Espinal (43) in het kerkgebouw van de doopsgezinde Columbus Mennonite Church, in Columbus (Ohio).

Ze heeft er verjaardagen gevierd, maaltijden georganiseerd om geld in te zamelen en workshops gegeven. Er is met en voor haar gezongen. Haar kinderen hadden de sleutel en liepen in en uit het kerkgebouw, Espinal zat al die tijd binnen. 'Onze kerk veranderde naarmate het kerkasiel langer duurde in een gevangenis, en tegelijkertijd beveiligde deze haar', zegt Miller tijdens een videogesprek. Sinds oktober 2017 bood de gemeente onderdak aan de ongedocumenteerde echtgenoot en moeder van drie kinderen. Als tiener kwam ze naar de Verenigde Staten. Onder het migrantenbeleid van voormalig president Donald Trump, moet ze terug naar Mexico. De avond voordat Espi-

'Mag ik weer terugkomen als dat nodig is?'

nal zich moet melden bij de migratiedienst, besluit de kerkelijke gemeente haar te herbergen in het gebouw. Hun kerk wordt een toevluchtsoord, een vrijplaats, voor een vrouw die de gemeente voor die tijd niet kende. Kerken kunnen door middel van kerkasiel weerstand bieden tegen, volgens hen, oneerlijk vluchtelingen- en migrantenbeleid. In Amerika en andere Europese landen bieden enkel de kerkmuren bescherming. Espinal had een eigen leefruimte in de kerk. Ze kon al die tijd het gebouw niet verlaten, omdat ze daarbuiten het risico liep opgepakt te worden.

estafette

In Nederland is de daadwerkelijke viering de asielplek. Daarom werd eind 2018 in de Bethelkapel in Den Haag vier maanden lang een estafetekerkdienst gehouden voor de uitgedocumenteerde familie Tamrazyan. Een gemeentelid van Miller hoorde hierover en moedigde de voorganger aan bij te dragen. Joel Miller en een kerkgenoot vlogen in januari 2019 naar Nederland. Ze lazen tijdens de dienst voor uit de speech van de in

1968 vermoorde Amerikaanse dominee Martin Luther King. Om de reis mogelijk te maken, doneerden gemeenteleden van Miller hun opgespaarde frequent flyer miles. Het bezoek aan het kerkasiel in Den Haag heeft veel voor hem betekend, zegt Miller. 'Je bent vaak zo druk met je eigen kerk en stad. Door verbinding te maken over landsgrenzen heen, voel je je onderdeel van een grotere gemeenschap van gelovigen en gelijkgestemde mensen.'

volhouden

Volgens Church World Service, een Amerikaanse organisatie die kerken bijstaat, maakten begin deze maand nog ruim dertig mensen gebruik van kerkasiel in de Verenigde Staten. De afgelopen jaren is dit aantal gestegen tot zeventig mensen. Niet alle gemeenten hielden het kerkasiel vol. Zo berichtte *The Philadelphia Inquirer* vorig jaar over gemeenten die een andere kerk moesten vragen hun ongedocumenteerden over te nemen. Miller begrijpt dat wel. 'Er is geen formule voor het bieden van kerkasiel', zegt Miller. 'Elke situatie is uniek. Edith had al een supportgroep en familie om haar heen, die haar al op allerlei manieren hielp. Wij sloten als kerk daarbij aan, maar droegen het niet alleen.'

Edith wilde vanaf het begin graag heel activistisch zijn, vertelt de voorganger. 'Ze werd daardoor landelijk bekend. Als kerk moet je ondertussen een weg vinden in hoe confronterend activistisch je wilt zijn. Doe je mee met de rest van de supportgroep, of blijf je liever op de achtergrond? Wij wilden ons als kerk zichtbaar inzetten. Het zijn van een *sanctuary*, een

Edith Espinal en Joel Miller voor het gebouw van de doopsgezinde Columbus Mennonite Church.

heilighdom en daarmee vrijplaats, is onderdeel van onze identiteit als lokale kerk geworden.' Het is ook onderdeel van de geschiedenis van zijn kerkverband, zegt Miller. 'Mennonieten hadden voorheen zélf een beschermende plek nodig, Nederland was dat voor Mennonieten uit Zwitserland. Het is onderdeel van ons verhaal.' Als gelovige ben je als mens een vrijplaats, vindt hij. 'Wat we ontvangen in dit leven is niet van onszelf', zegt hij. 'We hebben alles om te delen. Dat is een oefening, en we hebben als kerk de afgelopen drie jaar kunnen oefenen.'

meer ruimte

En nu is de ruimte in de kerk weer leeg. De komende vier jaar is Espinal veilig, verwacht Miller. Kort na de inauguratie van president Joe Biden in januari, deed Espinal een zoveelste aanvraag om haar deportatie-eis te laten pauzeren. Deze werd weer af-

gewezen. Maar nu was er wel een ander pad mogelijk. Om hier meer over te horen moest Espinal wel naar het immigratiekantoor afreizen. Dat was spannend, zegt Miller. Terwijl zij naar binnen ging met haar advocaat, stonden veel gemeenteleden buiten haar op te wachten.

'We hebben alles om te delen. Dat is een oefening.'

Onder het nieuwe asielbeleid van president Joe Biden is er meer ruimte voor ongedocumenteerden zonder strafblad. Er is geen angst dat Espinal opgepakt en teruggestuurd zal worden onder Biden. Ze staat nu enkel onder toezicht. Elke maand moet Espinal via een gps-app een foto van

zichzelf sturen naar de Amerikaanse immigratiedienst. Elke vier maanden heeft ze een fysieke afspraak. Ze kan wonen bij haar gezin en rondreizen door de Verenigde Staten. Ze kan nu een werkvergunning aanvragen. En ze heeft de tijd om weer een permanente verblijfsvergunning aan te vragen. Wat deze ervaring op de lange termijn voor zijn gemeente betekent, weet Miller nog niet. 'We zijn nu vooral in feeststemming, samen met de nieuwe mensen die we dankzij Edith hebben leren kennen. Maar daarna zullen we als gemeente gesprekken moeten voeren', zegt hij. 'Toen Edith haar spullen inpakte in de kerk, vroeg ze: "Als het nodig mocht zijn, is hier dan weer plek voor mij?" We moeten beslissen of we de plek voor Edith vrijhouden, of dat we laten weten dat andere ongedocumenteerden er terecht kunnen. Maar op dit moment zijn we enkel blij dat de plek niet nodig is.' <

Edith Espinal verlaat het kerkgebouw.